

Chambre des Représentants

SESSION 1981-1982

18 FÉVRIER 1982

PROPOSITION DE LOI

visant à protéger en cas de faillite
le vendeur d'effets mobilier non payés

(Déposée par M. Mundeleer)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Dans l'état actuel de notre droit positif, la clause de réserve de propriété prévue dans un contrat de vente n'est pas opposable aux créanciers de l'acheteur en concours avec le vendeur de biens mobiliers lorsque l'acheteur a été mis en possession de la chose vendue. Depuis les deux arrêts de cassation du 9 février 1933 rendus sur conclusions du procureur général, il est en effet enseigné et admis que la possession de la chose par l'acheteur crée un crédit apparent aux yeux des créanciers qui la considèrent comme faisant partie de leur gage.

Le vendeur ne peut donc se prévaloir de la clause de réserve de propriété en cas de faillite.

La situation étant identique en France, la loi du 13 mai 1980, dite « loi Dubanchet », a prévu une protection du vendeur en cas de liquidation des biens. Les arguments qui militent en faveur de semblable initiative en Belgique sont nombreux :

- la réserve de propriété allégera la trésorerie des entreprises d'une partie de l'« encours client », ce qui incitera aux investissements;
- les faillites en cascade seront diminuées;
- la banque pourra se faire subroger dans les droits du vendeur.

Certes, la solution est imparfaite : ainsi les marchandises consommées ou transformées, de même que les denrées périssables ou non identifiables ne pourront faire retour au vendeur, ce qui créera une inégalité entre ceux-ci. Par ailleurs, la mesure nouvelle revient à créer une situation privilégiée au profit du vendeur.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1981-1982

18 FEBRUARI 1982

WETSVOORSTEL

stekkende tot bescherming van de verkoper
van onbetaalde roerende goederen in geval van
faillissement

(Ingediend door de heer Mundeleer)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In de huidige stand van ons positief recht, is de clause van voorbehouden eigendomsrecht niet tegenstelbaar aan de schuldeisers van de koper die, samen met de verkoper der roerende goederen aantreden, wanneer de koper in het bezit werd gesteld der verkochte zaak. Sedert de twee arresten van het Hof van Verbreking van 9 februari 1933, geveld op basis van de besluiten van de procureur-generaal, wordt inderdaad aangenomen en onderwezen dat het bezit van de zaak door de koper zijn zichtbare kredietwaardigheid verhoogt in hoofde der schuldeisers die deze zaak als een onderdeel van hun waarborg beschouwen.

De verkoper kan zich bijgevolg niet op een voorbehoud-clausule beroepen in geval van falen.

In Frankrijk, waar de situatie identiek was, voorziet thans de wet van 13 mei 1980, « wet Dubanchet » genaamd, in een bescherming van de verkoper bij de verkoop der goederen. De argumenten welke pleiten voor een gelijkaardig initiatief in België zijn talrijk :

- de clause van eigendomsvoorbehoud zal de thesaurie van de ondernemingen ontlasten van een deel van hun lopende vorderingen, wat de investeringen kan bevorderen;
- de kettingsfalingen verminderen;
- de bank kan gesubrogeerd worden in de rechten van de verkoper.

Deze oplossing is uiteraard onvolmaakt : zo kunnen verbruikte of omgevormde koopwaren, evenmin als bederfbare of niet-identificeerbare waren door de verkoper teruggeëist worden, wat onder deze laatste een ongelijkheid in het leven roept. Dergelijke maatregel komt er omgekeerd op neer een bevoorrechte situatie in het leven te roepen voor de verkopers.

A la réflexion, les arguments qui militent en faveur de la réforme nous paraissent l'emporter sur les arguments qui visent à maintenir la situation actuelle.

La présente proposition s'inspire donc très largement de la loi française n° 80-333 du 13 mai 1980, relative aux effets des clauses de réserve de propriété dans les contrats de vente.

G. MUNDELEER

PROPOSITION DE LOI

Article 1

Un article 568*bis* rédigé comme suit est inséré dans le Code du commerce :

« Art. 568*bis*. — Pourront aussi être revendiquées, aussi longtemps qu'elles existent en nature, les marchandises vendues avec une clause suspendant le transfert de propriété au paiement intégral du prix lorsque cette clause a été convenue entre les parties dans un écrit établi au plus tard au moment de la remise matérielle du bien. Pareille revendication ne peut être exercée que dans un délai de deux mois à compter de la date du jugement déclaratif de faillite. »

Art. 2

La présente loi ne s'applique qu'aux procédures de faillite non encore en cours au jour de sa publication au *Moniteur belge*.

21 janvier 1982.

G. MUNDELEER

Bij overweging blijken de argumenten ten gunste van de hervorming het echter te halen op deze ten voordele van het behoud van de huidige toestand.

Onderhavig wetsvoorstel steunt dan ook in zeer ruime mate op de Franse wet n° 80-333 van 13 mei 1980, betreffende de uitwerking van de clause van eigendomsvoorbehoud in de verkoopsovereenkomsten.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

In het Wetboek van Koophandel wordt een artikel 568*bis* ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 568*bis*. — Kunnen ook worden opgevorderd, en zolang zij in natura bestaan, de koopwaren verkocht met een bepaling die de eigendomsoverdracht afhankelijk maakt van de integrale betaling van de prijs, en voor zover deze bepaling schriftelijk werd overeengekomen, uiterlijk op het ogenblik van de materiële overhandiging van het goed aan de koper. Dergelijke vordering kan slechts uitgeoefend worden binnen een termijn van twee maanden, te rekenen vanaf de datum van het vonnis dat de faling vaststelt. »

Art. 2

Deze wet is slechts van toepassing op de procedures van faling die nog niet in gang werden gesteld op het ogenblik van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

21 januari 1982.